

DE JAARSTUKKEN 2020

LEESWIJZER

De jaarstukken beginnen met een bestuursverslag waarin wordt teruggeblikt op het boekjaar 2020. Daarbij wordt in dit verslag uitleg gegeven over de organisatie de Unie van Waterschappen. Vervolgens worden de resultaten die in 2020 zijn geboekt gepresenteerd.

INHOUDSOPGAVE

Blz. 2.	Leeswijzer & Inhoudsopgave	
3 t/m 31.	Bestuursverslag	
10 t/m 31.	Resultaten 2020 per programma	
	- Programma Waterbeleid	Blz. 10 t/m 14
	- Programma Vereniging en Communicatie	Blz. 15 t/m 17
	- Programma Moderne Overheid	Blz. 18 t/m 21
	- Programma Innovatie, Duurzaamheid en Internationaal	Blz. 22 t/m 25
	- Team Bestuurlijk-Juridische Zaken	Blz. 26 t/m 27
	- Stafbureau Bedrijfsvoering	Blz. 28 t/m 31
32 t/m 63.	Jaarrekening	
	- Resultaten 2020	Blz. 32 t/m 35
	- Financiële positie	Blz. 36
	- Balans voor resultaatbestemming	Blz. 37
	- Staat van Baten en Lasten	Blz. 38
	- Voorstel tot Resultaatbestemming	Blz. 39
	- Kasstroomoverzicht	Blz. 40
	- Toelichting op de jaarcijfers	Blz. 41
	- Algemene grondslagen	Blz. 42
	- Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	Blz. 42 t/m 45
	- Grondslagen voor bepaling van het resultaat	Blz. 45 t/m 46
	- Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht	Blz. 46

- Toelichting op de onderscheidende posten van de balans
Blz. 47 t/m 54
 - Toelichting op de onderscheidende posten van de staat van
baten en lasten. Blz. 55 t/m 59
 - Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (Semi)
publieke sector. Blz. 60 t/m 63
- 64 t/m 68. Overige gegevens**
- Controleverklaring Blz. 64 t/m 68

BESTUURSVERSLAG

INTRODUCTIE

Voor u ligt de jaarrekening van de Unie van Waterschappen voor het boekjaar 2020, een jaar dat uiteraard in het teken stond van de uitbraak van het coronavirus. Thuiswerken werd de norm, maar ook vanuit het thuishkantoor kon het werk – weliswaar in een andere vorm – grotendeels doorgaan. Naast de coronapandemie was 2020 op veel relevante dossiers voor de Unie van Waterschappen ook bewogen. In deze jaarrekening blikken we terug op de activiteiten en uitgaven van 2020.

CORONA

In de beginperiode van de coronacrisis heeft de Unie intensief overleg gehad met ministeries en crisisorganisaties om ervoor te zorgen dat de primaire processen bij de waterschappen konden doorgaan. Om ook de voortgang van het democratische proces niet door het virus stil te laten vallen, is samen met de medeoverheden geregeld dat besturen digitaal kunnen vergaderen en besluiten. Al snel werd duidelijk dat bij de rioolwaterzuiveringen met DNA-technieken deeltjes van het coronavirus konden worden gemeten, waarmee vroegtijdig nieuwe uitbraken konden worden gesignaleerd. Dit heeft geleid tot een bestuursakkoord met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport waarin is afgesproken dat waterschappen op alle rioolwaterzuiveringen dagelijks gaan monitoren op deze deeltjes. Het Rijk stelt hier de komende vijf jaar 90 miljoen euro voor beschikbaar.

DROOGTE

Net als in de twee voorgaande jaren was het ook in de zomer van 2020 weer erg droog in Nederland. Met name op de hoge zandgronden in het oosten en het zuiden leidde dit tot schade aan de natuur en de landbouw. Inmiddels zijn gebiedsgerichte programma's gemaakt en investeert het Rijk extra geld om de watertekorten structureel aan te pakken.

WATERKWALITEIT

Op het gebied van de verbetering van de waterkwaliteit in Nederland zijn in 2020 ook belangrijke stappen in de goede richting gezet. Zo heeft de Unie van Waterschappen meegewerkt aan verschillende bestuurlijke afspraken over onder andere vergunningverlening, toezicht en handhaving, mestbeleid en microverontreinigingen.

GEBORGDE ZETELS

In 2020 kwam daarnaast het rapport 'Geborgd Gewogen' naar buiten, met een advies over de geborgde zetels bij de waterschappen. De Unie van Waterschappen heeft via klankbordbijeenkomsten reacties opgehaald bij de leden en de opbrengst aangeboden aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In 2021 is het aan

een nieuw kabinet om hier een vervolg aan te geven.

BELASTINGSTELSEL

Ook het belastingstelsel van de waterschappen is al enige tijd punt van politieke discussie en in 2020 is onder leiding van Menno Snel een voorstel gemaakt dat inspeelt op de urgente knelpunten van het huidige stelsel. De waterschappen hebben zich unaniem achter dit voorstel geschaard en het voorstel eind 2020 aangeleverd bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat met de vraag de voorgestelde maatregelen snel in wet- en regelgeving om te zetten.

STIKSTOF

Samen met de provincies en gemeenten heeft de Unie zich in 2020 ingezet om tot structurele oplossingen te komen voor het stikstofprobleem: de uitstoot moet naar beneden en de natuur moet worden hersteld. In de tussentijd is het belangrijk dat projecten die belangrijk zijn voor de veiligheid en leefbaarheid van ons land kunnen doorgaan. Door de inzet van de Unie is beheer en onderhoud vrijgesteld van vergunningsplicht en vallen (nieuwe) dijkversterkingen onder de bouwvrijstelling. Zo kunnen de meeste projecten van de waterschappen doorgaan.

VERDER...

- ... is de bedrijfsvergelijking 'Waterschapspeil' uitgekomen met een overzicht van de resultaten en kosten van de 21 waterschappen
- ... is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld met water als een van de ordenende principes
- ...is de Unie partner geworden van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel
- ...is er een robuust plan slibverwerking gemaakt waarin de waterschappen afspraken hebben gemaakt om incidenten gezamenlijk goed het hoofd te kunnen bieden en een volgende slibcrisis te voorkomen
- ...verwisselde ons bestuurslid Dirk-Siert Schoonman zijn rol als heemraad bij waterschap Vallei & Veluwe voor dijkgraaf bij waterschap Drents Overijsselse Delta, kregen we een nieuwe algemeen directeur (Meindert Smallenbroek) en kondigde directeur, Cathelijn Peters, haar vertrek aan

VOORUITBLIK 2021

Ook in 2021 blijft de zorg voor sterke dijken, schoon en voldoende water onverminderd belangrijk en zal de Unie waar mogelijk de waterschappen ondersteunen in het realiseren van hun ambities. Hierbij blijft voortdurend de verbinding gezocht met de bredere maatschappelijke opgaven zoals de woningbouwopgave, de energietransitie en de digitale transformatie.

Waterschappen heffen hun eigen belastingen, wat van essentieel belang is voor het goed uitvoeren van de taken van de waterschappen. Naast dat in 2021 voorstellen van de Unie voor een aantal urgente knelpunten in het belastingstelsel door het ministerie van IenW moeten worden omgezet in wet- en regelgeving, gaan we met het ministerie aan de slag om te werken aan een meer toekomstbestendig belastingstelsel.

In maart 2021 zijn de Tweede Kamerverkiezingen die worden gevolgd door een kabinetsformatie en een nieuw regeerakkoord. In aanloop naar de verkiezingen vraagt de Unie van Waterschappen samen met de IPO, VNG en Vewin aandacht voor het belang van water bij veel grote maatschappelijke vraagstukken waar belangrijke keuzes in moeten worden genomen de komende jaren.

BEGROTING 2021

Begroting (bedragen in €)	2021	2020
Lasten	10.967.900	10.568.900
Afschrijvingslasten	199.000	199.200
Personeelslasten	7.043.700	6.744.100
Huisvestingslasten	359.700	349.500
Kantoor Brussel	40.000	35.500
Algemene lasten	517.500	549.400
Financiële baten en lasten	152.000	153.800
Kosten diensten en producten	252.600	229.400
Totaal exploitatielasten	8.564.500	8.260.900
Team BJZ	27.000	27.000
Programma Innovatie Duurzaamheid en Internationaal	515.200	515.200
Programma Moderne Overheid	510.000	510.000
Programma Vereniging en Communicatie	387.700	377.700
Programma Waterbeleid	161.000	161.000
Totaal programma uitgaven	1.600.900	1.590.900
Bijdragen/contributies aan derden	190.500	190.500
Nieuw beleid	407.000	250.000
Directie- en bestuurskosten	175.000	246.600
Onvoorzien organisatie	30.000	30.000
Totaal overige beleidsuitgaven	802.500	717.100
Baten	10.967.900	10.568.900
Contributies	10.387.900	10.194.200
Overige opbrengsten	450.000	254.700
Projectopbrengsten	130.000	120.000
Totaal Baten	10.967.900	10.568.900

Er zijn voor 2021 momenteel geen belangrijke wijzigingen ten aanzien van de regulieren activiteiten en projecten te verwachten ten opzichte van 2020.

OVER DE UNIE VAN WATERSCHAPPEN

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de 21 Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt hun belangen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

HET BESTUUR

Het dagelijkse bestuur van de Unie van Waterschappen telt 6 leden en vergadert 8 keer per jaar. De directeur van de Unie van Waterschappen is de secretaris van het bestuur. De leden van het bestuur worden gekozen door de ledenvergadering. De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van 3 jaar met de mogelijkheid tot eenmalige herbenoeming. Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en is voorzitter van één of meer commissies.

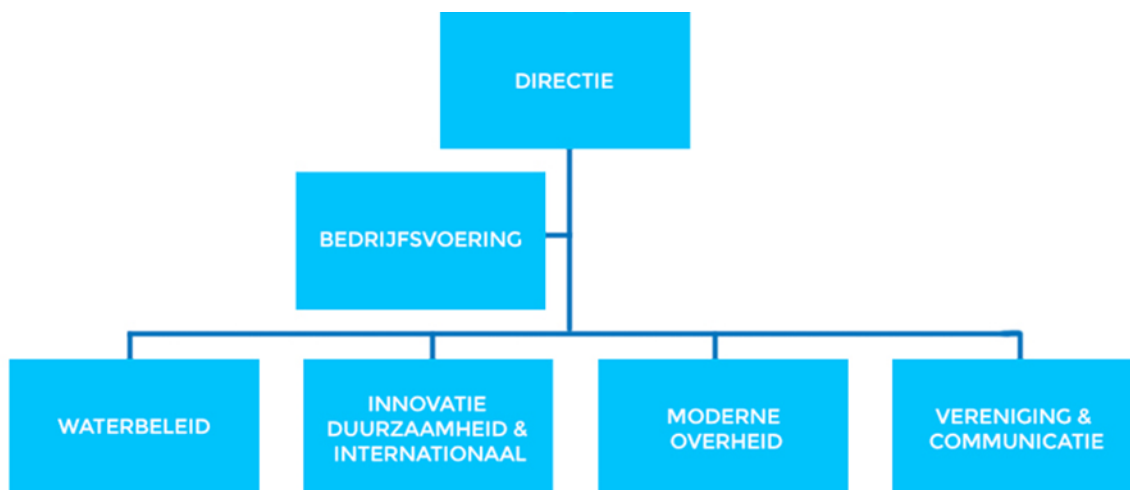
Het bestuur bestond in 2020 uit de volgende personen:

- Rogier van der Sande (voorzitter)
- Hein Pieper (vicevoorzitter)
- Sander Mager
- Dirk-Siert Schoonman
- Toine Poppelaars
- Hetty Klavers
- Cathelijn Peters (secretaris en waarnemend algemeen directeur) tot juni
- Meindert Smallenbroek (secretaris en algemeen directeur) vanaf juni

Algemeen directeur Albert Vermuë verliet de Unie van Waterschappen per oktober 2019. Directeur Cathelijn Peters nam tijdelijk zijn functie waar tot juni 2020. Waarna we in juni 2020 de nieuwe algemeen directeur konden verwelkomen: Meindert Smallenbroek.

DE ORGANISATIE

Het Uniebureau staat onder leiding van een directie bestaande uit een algemeen directeur en een directeur. Er wordt gewerkt in vier programma's en een stafbureau bedrijfsvoering. De vaste formatie bestaat uit 65 fte. Daarnaast wordt in verband met tijdelijke vervanging en uit een oogpunt van loopbaanontwikkeling gewerkt met een flexibele schil (15-20%) bestaande uit medewerkers van waterschappen en trainees voor tijdelijke projecten.

DE ACCOUNTANT

Publiek belang accountants (PBA) is de nieuw controlerend accountant van de Unie van Waterschappen. Na een accountantsselectie in de zomer van 2020 is PBA in oktober 2020 aangesteld door de LV als accountant. Door de Unie is gezorgd voor uitgebreide relevante gegevens op basis van een door PBA van tevoren uitgereikte PBC (prepared-by-client). In de eerste week van februari heeft de eindejaarscontrole plaatsgevonden. Daar zijn geen bijzonderheden uit naar voren gekomen.

RESULTATEN 2020 PER PROGRAMMA

PROGRAMMA WATERBELEID

Portefeuillehouders: Hetty Klavers, Dirk-Siert Schoonman, Sander Mager

Programmaleider: Annemieke Hendriks

In 2020 is door dit programma € 163.395,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Waterkwantiteit</i>	<i>20.709</i>	<i>43.000</i>
<i>Hoogwaterbescherming</i>	<i>71.835</i>	<i>65.000</i>
<i>Waterkwaliteit</i>	<i>70.851</i>	<i>53.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>163.395</i>	<i>161.000</i>

In 2020 heeft het programma Waterbeleid veel inspanning geleverd om ervoor te zorgen dat de waterschappen hun wettelijke kerntaken (de zorg voor sterke dijken, schoon en voldoende water) zo optimaal mogelijk kunnen uitvoeren. Hieronder wordt verder ingegaan op de inzet en behaalde resultaten op de voorgenomen werkzaamheden. Deze resultaten zijn geclusterd per kerntaak:

WATERVEILIGHEID

Visie Waterveiligheid

In 2020 is op gestart met de Visie Waterveiligheid. De inventarisatie- en consolidatiefase zijn afgerond. Een eerste versie staat op papier om binnen de vereniging te bespreken.

Beoordelingen waterkeringen

In de beoordelingsronde hebben we veel stappen gemaakt om gezamenlijk de deadline te halen. Portefeuillehouder Hetty Klavers heeft een bestuurlijke ronde gemaakt langs de waterschappen om hiervoor aandacht te vragen. Er zijn afspraken over gemaakt in de Commissie Waterkeringen.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

De subsidieregeling van het HWBP is in 2019 geëvalueerd. In 2020 zijn vervolgacties uitgevoerd naar aanleiding van de evaluatie. De indexering is aangepast. Het HWBP is nog geen stabiel programma, zoals in november bestuurlijk is geconstateerd. Wel is

er meer inzicht gekregen in de oorzaken en mogelijk oplossingen.

Ketenanalyse

De overstromingsrisicobeheerplannen zijn vastgesteld en we hebben samen met de partners een ketenanalyse uitgevoerd.

Muskusrattenbeheer

Het plan van aanpak over de toekomst van het muskusrattenbeheer is uitgewerkt en vastgesteld in de LV. De ambitie is hierbij 'terugdringen tot de landsgrens'.

WATERSYSTEEM

Bodem

Op het gebied van landbouwbodems heeft de Unie in 2020 overeenstemming bereikt over het gebruik en het helpen ontwikkelen van de Open Bodem Index, waarmee de kwaliteit van bodems en de effectiviteit van maatregelen inzichtelijk kan worden gemaakt. Daarnaast is in 2020 een start gemaakt met een nieuwe visie op de rol van waterschappen in het grondwaterbeheer. De aanpak van bodemdaling is door het ondertekenen van het Klimaatakkoord in een stroomversnelling gekomen. De Unie werkt intensief samen met andere partijen aan het remmen van bodemdaling, waarmee enerzijds de uitstoot van broeikasgassen wordt voorkomen, en anderzijds knelpunten in het waterbeheer door bodemdaling worden aangepakt.

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

De Unie heeft zich ingezet voor de waterschapsbelangen binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Er wordt voortgebouwd op de bestaande regelingen en focus aangebracht op een aantal onderwerpen: klimaat, biodiversiteit, bodem, kringlooplandbouw. Bij het opstellen van het Nationaal Strategisch Plan (GLB 2023-2027) is de Unie nauw betrokken geweest op alle niveaus (ambtelijk en bestuurlijk) en heeft daarbij kunnen borgen dat de onderwerpen waterkwaliteit en waterkwantiteit stevig verankerd zijn in het conceptplan.

Droogte

Ook 2020 kende weer een droog voorjaar en droge zomer, wat met name in de hoge zandgronden leidde tot schade aan de natuur en landbouw. Samen met de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling hebben we de droogtesituatie nauwlettend gevolgd en hebben we 2-wekelijks een droogtemonitor uitgebracht met ontwikkelingen en (preventieve) maatregelen van waterschappen en Rijkswaterstaat. Vanuit de media en politiek waren er veel vragen over de droogte. Samen met de waterschappen en provincies hebben we een overzicht gemaakt van de grondwateronttrekkingen in Nederland en de invloed ervan op het watersysteem en de leefomgeving.

Vanuit het Deltaprogramma Zoetwater worden gebiedsgerichte maatregelenprogramma's opgesteld om de droogteproblematiek structureel aan te pakken. Mede op aandringen van de Unie is er voor de komende 6 jaar een extra rijksbijdrage van 100 miljoen toegezegd vanuit het Deltafonds.

Impulsregeling Ruimtelijke adaptatie

In 2020 is er vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie een Impulsregeling opgesteld om de uitvoering van ruimtelijke adaptatie door decentrale overheden een impuls te geven en te versnellen. De regeling gaat in 2021 in en omvat een rijksbijdrage van 200 miljoen voor de komende 6 jaar.

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Voor de NOVI lag in 2020 de focus op het afronden van de tekst en het komen tot bestuurlijke samenwerkingsafspraken. Voor de waterschappen was het van groot belang dat de ordenende werking van water, bij de verschillende nationale opgaven terug kwam. Water heeft uiteindelijk een wezenlijke plek gekregen in de NOVI, en dit is in de bestuurlijke samenwerkingsafspraken bevestigd. Deze zijn in december in concept gereed gekomen, en zullen in maart 2021 worden ondertekend.

Deltaprogramma

De inbreng vanuit de Unie in het Deltaprogramma richt zich vaak op de integraliteit van de verschillende thema's. Aan de andere kant willen we ervoor waken dat de kernopgaven – met name op het gebied van waterveiligheid – vertraging oplopen door al te complexe en tijdrovende afstemmingstrajecten. Het Deltacongres vond digitaal plaats. De Unie verzorgde drie parallelsessies: een over hittestress, een over klimaatbestendige woningbouw en over internationale samenwerking.

Stikstof

Samen met de provincies en gemeenten heeft de Unie van Waterschappen zich in 2020 verder ingezet om tot structurele oplossingen te komen voor het stikstofprobleem: de uitstoot moet naar beneden en de natuur moet worden hersteld. In de tussentijd is het belangrijk dat projecten die belangrijk zijn voor de veiligheid en leefbaarheid van ons land kunnen doorgaan. Door de inzet van de Unie is beheer en onderhoud vrijgesteld van vergunningsplicht en vallen (nieuwe) dijkversterkingen onder de bouwvrijstelling.

Biodiversiteit

De Unie heeft een Team Biodiversiteit gecoördineerd en een position paper opgeleverd, waarin waterschappen aangeven vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid een bijdrage te willen leveren aan de biodiversiteit. Om de waterschappen handvatten te geven voor 'natuurinclusief waterbeheer' is een seminar georganiseerd en een inspiratiegids ontwikkeld. Ook is de Unie partner

geworden van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel - met de toezegging om biodiversiteit waar mogelijk te koppelen aan het waterschapswerk.

WATERKWALITEIT: PFAS, MEDICIJNRESTEN

Versnellingstafels waterkwaliteit

Op het gebied van de verbetering van de waterkwaliteit in Nederland zijn in 2020 ook belangrijke stappen in de goede richting gezet. Zo heeft de Unie van Waterschappen meegewerkt aan verschillende bestuurlijke afspraken over onder andere vergunningverlening, toezicht en handhaving, mestbeleid en microverontreinigingen. De oprichting van de bestuurlijke Taskforce mest & waterkwaliteit, die de ministers van LNV en IenW adviseert, is één van de resultaten van deze bestuurlijke afspraken.

Open teelten

Het Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbeschermingsmiddelen open teelten is integraal opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 waarmee het beleid met te ondernemen acties en tijdpaden om in 2027 de KRW-doelen te halen en om in 2030 nagenoeg zonder emissies naar oppervlaktewater gewassen te telen, tot 2030 is vastgelegd. Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de alternatieve maatregelen die mogelijk zijn om toe te passen in plaats van de verplichte drukregistratievoorziening langs droge sloten.

Toekomstvisie Water-landbouw-natuur

Er is een concept Toekomstvisie Waterkringlooplandbouw opgesteld. Dit visiedocument beschrijft een aanzet voor het toekomstbeeld dat de waterschappen in 2030 willen bereiken op de water-landbouw-natuur-dossiers.

PFAS

De Unie heeft bijgedragen aan de aanpassing van het Tijdelijk Handlingskader PFAS en advies uitgebracht over grondbanken, stortplaatsen en ingezet op het oplossen van problemen in de baggerafzet van waterschappen.

Medicijnresten

De Unie heeft bijgedragen aan het uitvoeringsprogramma medicijnresten. Bronaanpak is hierbij de inzet. Er zijn afspraken gemaakt met IenW en 60 miljoen euro beschikbaar gesteld voor demonstratieprojecten op rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's).

Citizen Science

Daarnaast werkte de Unie mee aan het citizen science project Vang de Watermonsters van Natuur en Milieu, om de maatschappelijke bewustwording van het belang waterkwaliteit te vergroten. In dit project riepen Natuur en Milieu samen met zeven

deelnemende waterschappen burgers op om zelf metingen te verrichten in kleine wateren.

Bureau Brussel

De Unie van Waterschappen en de Vewin hebben een gezamenlijk aanspreekpunt in Brussel om de belangen van de waterschappen en drinkwaterbedrijven goed en tijdig te behartigen bij de instellingen van de Europese Unie: Bureau Brussel. In 2020 heeft Bureau Brussel verschillende werkbezoeken van Europarlementariërs aan de waterschappen georganiseerd. Daarnaast is gestart met de herziening van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater. De Unie heeft hiervoor een position paper opgesteld. Ook is veel inzet gepleegd op het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

OVERSCHRIJDING BUDGET 2020

Er was in 2020 een overschrijding van de begroting. Dit komt omdat het programma meer taken heeft uitgevoerd, dan was voorzien. Ter illustratie hier een opsomming van werkzaamheden, die wij in 2019 nog niet hadden voorzien: o.a. het organiseren van seminar over invasieve exoten, het participeren in het 'Citizen Science'-project in samenwerking met Stichting Natuur en Milieu en een onderzoek naar een effectieve rolverdeling voor mest.

Daarnaast heeft de Unie voor het secretariaat van de versnellingsstafels en de procesbegeleiding bij de beoordeling van de keringen, externen ingehuurd, omdat deze werkzaamheden die niet binnen de reguliere capaciteit van het team waterbeleid konden worden ingevuld.

PROGRAMMA VERENIGING EN COMMUNICATIE

Portefeuillehouder: Rogier van der Sande, Hetty Klavers

Programmaleider: Willem Wensink

In 2020 is door dit programma € 370.026,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Tijdschrift 'Het Waterschap'</i>	<i>123.939</i>	<i>120.000</i>
<i>Educatie</i>	<i>34.347</i>	<i>25.000</i>
<i>Digitale media</i>	<i>38.811</i>	<i>23.000</i>
<i>Bestuurdersdagen</i>	<i>106.769</i>	<i>150.000</i>
<i>Lobby en Communicatie</i>	<i>66.160</i>	<i>59.700</i>
<i>Totaal</i>	<i>370.026</i>	<i>377.700</i>

CORONACRISIS

In 2020 heeft het programma Vereniging & Communicatie allereerst veel werk verzet in het omschakelen naar werken in lockdown. De Unie heeft een intern coronacrisisteam ingesteld die de interne communicatie coördineerde. Verder heeft de Unie bij het ministerie van BZK aangedrongen op de totstandkoming van de Wet digitale beraadslaging en besluitvorming. Ook is gefaciliteerd in verschillende digitale bijeenkomsten waarin het goede gesprek binnen de vereniging gewaarborgd bleef. Een voorbeeld hiervan zijn de klankbordsessies die het in het kader van de geborgde zetels zijn gehouden.

Daarnaast moesten voor veel fysieke evenementen online alternatieven worden gevonden. De Unie heeft zich in rap tempo geprofessionaliseerd in het organiseren van webinars en online events, met het online droogte-event en het seminar biodiversiteit als aansprekende voorbeelden.

Rond de uitbraak van het coronavirus is ook veel communicatie nodig geweest tussen RIVM en ministeries over de doorgang van de vitale processen van de waterschappen en het detecteren van virusdeeltjes in rioolwater. Zo is minister Van Nieuwenhuizen op werkbezoek geweest naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie en is een online serie

opgezet over de 'Waterhelden' die ook in coronatijd voor sterke dijken, schoon en voldoende water hebben gezorgd.

WATERKRACHT

Door het Uniebestuur is een aantal speerpunten voor de komende periode geformuleerd. Deze zijn samengebracht in het koersdocument. Ook zijn verschillende dijkgravensessies georganiseerd waarmee het bestuur met de leden koers en focus heeft bepaald.

COMMUNICATIE & LOBBY BELEIDSTHEMA'S

De Unie heeft in 2020 veel interne en externe aandacht gevraagd voor belangrijke waterschapsthema's, zoals droogte, waterkwaliteit, energietransitie, belastingen en circulaire economie. Hierbij is voor thema's als stikstof, klimaatadaptatie en de Omgevingswet veel afstemming geweest met medeoverheden.

INZET KABINETSFORMATIE

De Unie heeft in 2020 veel voorbereidende activiteiten ondernomen om tot een goede inzet richting het nieuwe kabinet te komen. Zo is er binnen de vereniging aan standpuntbepaling gedaan en zijn gezamenlijk trajecten gestart met IPO en VNG en met de Vewin.

PRINSJESDAG

De Unie van Waterschappen heeft de leden met Prinsjesdag een analyse van de begrotingsteksten geleverd en een persbericht opgesteld waarin de Unie aangeeft groen uit de crisis te willen komen. De waterschappen nemen daarin zelf hun verantwoordelijkheid.

GEZAMENLIJKE PUBLIEKSAANPAK: WATERBAZEN

Een mijlpaal voor dit programma was de lancering van de gezamenlijke publieksaanpak van alle 21 waterschappen 'Waterbazen'. Samen met de waterschappen is een concept ontwikkeld dat langjarig een grote impuls gaat geven aan de publiekscommunicatie van de waterschappen. In oktober beleefde de publieksaanpak de start met een social mediacampagne gericht op jongeren. De Unie heeft de totstandkoming van deze publieksaanpak gecoördineerd en het landelijke deel voor haar rekening genomen. Zo heeft de Unie van Waterschappen de campagnewebsite ontwikkeld.

NIEUWSVOORZIENING

Daarnaast zijn wekelijks drie nieuwsbrieven verstuurd en verschillende nieuwsbriefsspecials over uitgelichte thema's ontwikkeld. Ook is ingezet op meer beeld en film via de sociale mediakanalen en is de vernieuwing van uvw.nl gestart met een doelgroepenonderzoek. Ook zijn de programmeerwerkzaamheden aanbesteed.

EDUCATIE

In 2020 is een externe educatiecoördinator aangesteld die gestart is met een inventarisatie van het beschikbare educatiemateriaal van de waterschappen. Daarnaast is de educatiestrategie ontwikkeld en vastgesteld in de Werkgroep Communicatie en de Commissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën.

JEUGDWATERSCHAP

De Unie begeleidt en coördineert het jeugdwaterschap, het collectief aan jeugdbestuurders van de waterschappen en tevens jongerendenktank. In 2020 is een evaluatie van het functioneren van het jeugdwaterschap gestart.

PROGRAMMA MODERNE OVERHEID

Portefeuillehouders: Toine Poppelaars en Rogier van der Sande

Programmaleider: Marianne Krug

In 2020 is door dit programma €457.685,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Aanpassing belastingstelsel</i>	<i>95.843</i>	<i>0</i>
<i>Financieel, economische, dienstverlenende waterschappen</i>	<i>38.374</i>	<i>95.000</i>
<i>Bedrijfsvergelijkingen</i>	<i>266.470</i>	<i>260.000</i>
<i>Crisisbeheersing</i>	<i>-28.872</i>	<i>25.000</i>
<i>Digitalisering</i>	<i>2.868</i>	<i>20.000</i>
<i>Fiscale wetgeving en beleid</i>	<i>224</i>	<i>25.000</i>
<i>Goed opdrachtgeverschap</i>	<i>82.778</i>	<i>85.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>457.685</i>	<i>510.000</i>

Er is sprake van een lichte onderbesteding die voornamelijk veroorzaakt is doordat het niet mogelijk was om fysiek bijeen te komen door de maatregelen rondom de uitbraak van het coronavirus vanaf maart 2020.

CORONACRISIS

Vanuit het programma Moderne Overheid (MO) is succesvol gelobbyd rond de 'Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming', zodat de besluitvorming bij de overheden kon doorgaan. Daarnaast is er een handreiking opgesteld voor waterschappen hoe om te gaan met digitale beraadslaging en besluitvorming binnen de dagelijkse en algemeen besturen. Verder heeft MO in 2020 veelvuldig bestuurlijk overleg gehad met het kabinet over de financiële consequenties van de coronacrisis voor de waterschappen. Ook heeft MO er samen met Het Waterschapshuis voor gezorgd dat de verenigingsoverleggen digitaal in Zoom doorgang konden krijgen.

AANPASSING BELASTINGSTELSEL

Begin 2020 zijn de waterschappen een gezamenlijk traject gestart om enkele urgente knelpunten in hun belastingstelsel op te lossen. Een stuurgroep onder

leiding van voormalig staatssecretaris Menno Snel, bestaande uit bestuurders van alle 21 waterschappen, heeft hierin het voortouw genomen. De voorstellen werden door de medewerkers van het programma Moderne Overheid en een werkgroep met waterschappers voorbereid. Op 11 december is een definitief voorstel voor de aanpassing van hun belastingstelsel vastgesteld in de ledenvergadering. Het voorstel lost de urgente knelpunten op en is aangeboden aan minister van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat. In het voorstel vragen de waterschappen haar om een voortvarend wetgevingstraject en om vervolgstappen om de bekostiging van het waterbeheer nog toekomstbestendiger te maken.

TRANSPARANTE WATERSCHAPPEN

Het traject van de aanpassing van het belastingstelsel heeft veel van de capaciteit van het programma Moderne Overheid van het Uniebureau gevraagd. Hierdoor is het jaarlijkse 'belastingboekje' in 2020 niet verschenen. Wel zijn de belastingcijfers over het jaar 2020 toegankelijk gemaakt via het dashboard van Waterschapsspiegel en het onderliggende systeem Waves.

Een nieuwe editie van de tweejaarlijkse rapportage Waterschapspeil is in september 2020 gepubliceerd. Daarmee geven we als waterschappen gezamenlijk inzicht in de resultaten van onze activiteiten en de kosten daarvan. In 2020 gebeurde dat op een eerder moment en in een vernieuwde opzet, die beter recht doet aan de maatschappelijke rol die waterschappen vervullen.

Naast de jaarlijkse waterschapsbrede bedrijfsvergelijking Waterschapsspiegel is eind 2020 de verdiepende bedrijfsvergelijking van de watersysteemtaak gestart. Verder heeft een leerkring over de realisatiegraad van investeringsuitgaven plaatsgevonden en er is via een digitale Dag van de Duiding een breder publiek waterschappen bereikt over het gebruik van de gegevens uit Waterschapsspiegel. Ook is door de inspanning van het programma Moderne Overheid een verbeterde versie van De Staat van Ons Water verschenen.

FINANCIËLE RUIMTE VOOR DE WATERSCHAPPEN EN FISCALITEIT

Ook in 2020 is in de lobby weer veel inzet gepleegd om de nodige financiële ruimte voor waterschappen om hun taken te kunnen uitvoeren te behouden. Hiernaast zetten wij richting het Rijk stevig in op het wegnemen van belemmeringen die voortvloeien uit financiële en fiscale regelgeving. Voorbeelden hiervan zijn de herziening van de verdeling van de WOZ-kosten, het uitstel van het mogelijk vervallen van de vrijstelling voor zuiveringsslib in de afvalstoffenbelasting en het behoud van BTW-vrijstelling voor koepels. Een concreet resultaat is verlaging van de WOZ-kosten van 26,6 miljoen in 2017 naar 19,8 miljoen in 2021.

Daarnaast heeft het programma Moderne Overheid de waterschappen

ondersteund op het gebied van de financiële consequenties van de Omgevingswet, belastingsamenwerking en de analyse van afvalwater en de zuiveringsheffing. Er is een werkgroep gestart met een project gericht op de actualisatie van de verslaggevingsvoorschriften en regels voor accountantscontrole van waterschappen. Verder is ook gestart met de invoering van de 'rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur' bij de waterschappen. En er is een standpunt ingenomen over de wettelijke verankering van de rekenkamers van de waterschappen.

Met het programmabureau HWBP en het ministerie van IenW zijn verder afspraken gemaakt rondom meer voorspelbaarheid van de hoogte van de financiële bijdrage van de waterschappen aan de financiering van het HWBP.

ONDERSTEUNING VOOR DE VERENIGING WERKEN VOOR WATERSCHAPPEN

De Unie van Waterschappen ondersteunt via een Dienstverleningsovereenkomst de Vereniging werken voor waterschappen (Vww) en detacheert medewerkers naar de Vww. In 2020 zijn er voor waterschappen en gelieerde organisaties als een van de eerste sectoren in Nederland cao-afspraken gemaakt rondom thuiswerken. Ook zijn er fysieke en digitale werkbezoeken voor de cao-tafel georganiseerd.

En verder:

- Heeft er een onderzoek naar functiewaardering plaatsgevonden;
- Zijn workshops arbeidsrecht georganiseerd;
- Is de aanbesteding collectieve zorgverzekeringen afgerond;
- Is er veel overlegd rondom de Banenafpraak;
- Is een partnerovereenkomst met FUTUR met resultaatafspraken afgesloten.

RECHTSPPOSITIE BESTUURDERS

De Unie ondersteunt de verenigingen van dagelijks bestuursleden en algemeen bestuursleden van waterschappen en is betrokken bij de kring van voorzitters waterschappen. De Unie heeft een bijdrage geleverd aan wetgeving op het gebied van de Waterschapswet en Rechtspositie Decentrale Politieke Ambtsdragers, het rapport onderzoek vergoeding AB-leden (en Statenleden), de start van het Provinciaal en Waterschaps Kiezers Onderzoek (PWKO) en de Basismonitor Politieke Ambt dragers BPA (waterschappen en provincies).

DIGITALE TRANSFORMATIE

De Unie heeft samen met Het Waterschapshuis diverse initiatieven opgepakt om de waterschappen te ondersteunen op het gebied van digitalisering, de digitale transformatie en informatisering. Zo is het Digitaliseringsberaad in 2020 voortgezet waarin met bestuurders, directeuren en CIO's / CDO's van de waterschappen is gesproken over het versnellen van de digitale transformatie, het delen van data en informatieveiligheid. Ook is na twee jaar lobbyen bij het

ministerie van BZK eind 2020 een uitvoeringstoets voor de Wet digitale overheid van start gegaan. En is het programma Digitale Dienstverlening in het leven geroepen om waterschappen nog beter te ondersteunen.

Verder heeft de Unie de implementatie pilots voor de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer begeleid. De pilotwaterschappen ontvingen hiervoor een financiële tegemoetkoming van het ministerie van BZK. Ook de samenwerking met het IPO en de VNG is in de loop van 2020 verder versterkt. Er is onder andere een gezamenlijk aanbod digitalisering voor het nieuwe kabinet gemaakt.

DUURZAME EN CIRCULAIRE INKOOP

In 2020 heeft de CBCF het Uniebureau de opdracht gegeven een inkoopstrategie gericht op duurzaamheid op te stellen voor de 21 waterschappen. Met een subsidie van IenW, die via gelden van de klimaatvelop is gefinancierd, zijn er veel activiteiten voor de waterschappen georganiseerd om CO2-reductie te realiseren. Zo is er een Community of Practice over de CO2 Prestatieladder gerealiseerd en is daarbij verbinding gelegd met de Klimaatmonitor Waterschappen.

CRISIS

Het programma Moderne Overheid heeft in maart 2020 middels een succesvolle lobby gezorgd dat waterschappen op de lijst van cruciale overheidsprocessen kwamen. Er is intensief geschakeld met het ministerie van IenW over bedrijfscontinuïteit, beschikbaarheid van mondkapjes, 1,5 meter-protocollen, transporten van slib naar het buitenland en de beschikbaarheid van de benodigde chemicaliën. Ook heeft de Unie 10.000 mondkapjes voor waterschappen ingekocht toen hier in maart schaarste in was en deze verspreid onder waterschappen. De Unie heeft haar rol in deze crisisperiode geëvalueerd onder de waterschappen en hieruit kwam een positief beeld naar voren.

Daarnaast waren er ook een aantal cyberincidenten die ook afstemming in Den Haag vergden, zoals SolarWinds, en een kwetsbaarheid in Citrix-servers. Er is een handreiking herijking 'Vitale sector: keren en beheren' opgeleverd en de implementatie van het netcentrisch werken is een stap verder gekomen, met name doordat de waterschappen hebben laten zien dat ze in LCMS gelinkt waren en informatie konden delen en een begroting is goedgekeurd waardoor de waterschappen aanzienlijk minder gaan betalen.

PROGRAMMA INNOVATIE, DUURZAAMHEID EN INTERNATIONAAL

Portefeuillehouders: Dirk-Siert Schoonman, Hein Pieper, Sander Mager

Programmaleider: Mark van der Werf

In 2020 is door dit programma €489.070,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Internationaal</i>	<i>41.668</i>	<i>112.300</i>
<i>Waterketen</i>	<i>123.375</i>	<i>78.100</i>
<i>Innovatie</i>	<i>33.365</i>	<i>137.500</i>
<i>Duurzaamheid</i>	<i>288.547</i>	<i>187.300</i>
<i>Programma zaken II</i>	<i>2.115</i>	<i>0</i>
<i>Totaal</i>	<i>489.070</i>	<i>515.200</i>

2020 was voor het Programma Innovatie, Duurzaamheid & Internationaal en een productief jaar, waarin vol is ingezet op het organiseren van zichtbaarheid voor innovaties en profilering van de waterschappen en de zorg dat op verschillende beleidsterreinen versnelling kon plaatsvinden.

INTERNATIONAAL

In 2020 zijn de partnerschappen uit het grootste internationale programma van de waterschappen (en de ministeries van BuZa en IenW), de Blue Deal, hun tweede jaar ingegaan. Er wordt gemonitord in hoeverre de waterschappen en het Rijk goed op weg zijn om de doelstelling te behalen (20 miljoen mensen wereldwijd helpen aan veilig, voldoende en schoon water). Onder de vlag van Dutch Water Authorities (DWA) wordt er verder ingezet op de professionalisering van het internationale werk van de waterschappen.

Digitale missies

Ondanks dat er door de coronapandemie veel minder gereisd kon worden, zijn de waterschappen mede door ondersteuning van het programmabureau Blue Deal nauw in contact gebleven met hun internationale partners. Er zijn o.a. meerdaagse digitale missies georganiseerd, webinars opgezet en online jaarcongressen georganiseerd.

Midterm Review

Het proces van de Midterm Review van de Blue Deal door het bureau MDF is secuur

voorbereid en gestart. Op verzoek van de werkgroep Internationaal zijn er ook drie werkgroepen gestart voor veiligheid, capaciteit en governance.

Vaticaan

Daarnaast heeft DWA het in 2019 gelegde contact met het Vaticaan voortgezet met als resultaat dat goede water governance een plek krijgt in een leersessies van het Vaticaan richting hun achterban. Daarnaast organiseerde DWA samen met het ministerie van IenW de parallelsessie “Wat leren we uit het buitenland?” (ca. 700 aanmeldingen) op het Deltacongres.

CIRCULAIRE ECONOMIE

De Unie heeft van de Commissie Waterketens en Emissies de opdracht gekregen om een strategienota op te stellen met als doel dat circulair werken de norm wordt. In lijn met deze nota is onderzoek gestart naar circulair assetmanagement en wordt er via verschillende ‘Circuleer-ateliers’ kennis gedeeld over materiaalgebruik, inkoop en aanbesteding en monitoring. Ook wordt intensief samengewerkt met de medeoverheden. De Unie heeft zitting in de stuurgroepen van twee Rijkstrajecten: Nationale Doelen Circulaire Economie en het traject Roadmap Circulaire Economie.

Ook is een werkbezoek georganiseerd rond circulariteit met Europarlementariër Jan Huitema (VVD) om hem bij te praten over juridische en fiscale belemmeringen om secundaire waterschapgrondstoffen te kunnen/mogen gebruiken. Verder heeft de Unie een campagnematige aanpak voor circulaire economie opgezet wat tot veel media-uitingen heeft geleid met Sander Mager (special Trouw, Waterforum, FD, etc.).

Daarnaast heeft de Unie zich sterk gemaakt voor een optimalisatie van de Energie- en Grondstoffenfabriek (EFGF), waardoor het netwerk en de inspanningen beter aansluiten met die van de Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VVZB), de STOWA en de Unie van Waterschappen.

ENERGIE

Wegnemen van belemmeringen

Na het sluiten van het Klimaatakkoord en het vormen van de gezamenlijke ambitie om in 2025 energieneutraal te zijn, wordt actief ingezet op het reduceren van CO₂-uitstoot en het zelf produceren van groene energie. De Unie haalt collectieve belemmeringen (juridisch, technisch, financieel en sociaal) op en agendeert dit bij partijen die ze kunnen oplossen. De Unie zorgt via onderzoek en lobby dat in de wet is vastgelegd dat waterschappen meer energie (met name biogas) mogen produceren

dan nodig is om rioolwater te zuiveren om zo broeikasgasemissies van andere werkzaamheden te compenseren.

Regionale Energiestrategieën

De Unie behartigt daarnaast de belangen van de waterschappen in de Regionale Energiestrategieën (RES) op nationaal niveau. Een belangrijk onderdeel daarin is het onderzoeksprogramma WARES (RWZI als energie-hub en Locatieonderzoek RWZI's voor uitvoering Routekaart Groen Gas) waar de Unie penvoerder van is. Daarnaast zorgt de Unie voor kennisuitwisseling op het thema energie tussen de waterschappen onderling én met de medeoverheden. Zo was de Unie in 2020 medeorganisator van het Klimaatcongres decentraal.

Klimaatmonitor

De Unie publiceerde verder de Klimaatmonitor over verslagjaar 2019, waaruit is gebleken dat de waterschappen hun energie-ambities voor 2020 al in 2019 gehaald hebben, o.a. 40% zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie.

Aquathermie

Ook is verder ingezet gepleegd om aquathermie als potentieel alternatief voor aardgas te presenteren, waarbij het gelukt is om zeven proeftuinen in het Programma Aardgasvrij op te zetten. In deze proeftuinen worden de opgaven energietransitie en klimaatadaptatie met elkaar verbonden.

WATERKETEN

Bestuursakkoord Water

In 2020 is de besparingsopgave voor de waterketen uit het Bestuursakkoord Water afgerond. De ambitie was om 450 miljoen euro per jaar te besparen. Uiteindelijk is een besparing van 680 miljoen euro per jaar gerealiseerd.

Zuiveringslib

De Unie is binnen een jaar tot een collectief, robuust plan voor de verwerking van zuiveringslib gekomen, waarin de waterschappen afspraken hebben gemaakt hoe gezamenlijk te handelen bij incidenten en een volgende slibcrisis te voorkomen.

Coronavirus

2020 heeft de maatschappelijke meerwaarde van metingen uit rioolwater aangetoond. Omdat virusdeeltjes van het coronavirus te detecteren zijn in rioolwater en dit belangrijke informatie geeft over de verspreiding van het virus is de Unie van Waterschappen in samenwerking met het RIVM en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tot bestuurlijke afspraken gekomen op basis

waarvan een vijfjarig programma start en waar het Rijk 90 miljoen euro voor heeft uitgetrokken.

INNOVATIE

De Unie van Waterschappen heeft zich in 2020 hard gemaakt voor een Waterinnovatiefonds. De Nederlandse Waterschapsbank heeft begin 2021 dit fonds t.w.v. 20 miljoen euro gelanceerd. Het fonds heeft als doel het wegnemen van belemmeringen voor innovatie bij de waterschappen. Daarnaast maakt de Unie de verschillende innovatierollen van de waterschappen als het gaat om het ontwikkelen van nieuwe technieken en methoden zichtbaar en is gestart met de organisatie van het Waterinnovatiefestival 2021.

EXTERNE FINANCIERING / EUROPA

Er is in 2020 in het kader van de EU Green Deal veel gelobbyd op strategieën en actieplannen. Zo hebben we in Den Haag en in Brussel input gegeven op Green Deal-initiatieven zoals; Van Boer-tot-Bord-strategie, Biodiversiteitstrategie, Chemische stoffen strategie, EU klimaatadaptatiestrategie en het Circulaire Economie actieplan.

TEAM BESTUURLIJK JURIDISCHE ZAKEN

Portefeuillehouders: Rogier van der Sande en Toine Poppelaars

Programmaleider: Willem Wensink

In 2020 is door dit programma € 21.455,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Wet- en regelgeving</i>	<i>21.455</i>	<i>27.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>21.455</i>	<i>27.000</i>

In 2020 is er vanuit het Team BJZ veel geparticipeerd in wetgevingstrajecten en gelobbyd om het belang van water en waterschappen naar voren te brengen.

OMGEVINGSWET

Er is opnieuw veel aandacht uitgegaan naar de (implementatie van de) Omgevingswet. Centraal stonden de lobby/consultaties ten aanzien van de invoeringsregelgeving en de aanvullingsregelgeving voor bodem, natuur, grond en geluid. Ook is met het oog op de komst van de Omgevingswet gewerkt aan drie handreikingen: handreiking projectbesluit, handreiking waterschapsverordening en de handreiking waterbeheerprogramma. Ook is samen met het ministerie van BZK, IPO en VNG gewerkt aan de handreiking participatie. Deze handreikingen zijn stuk voor stuk een praktisch hulpmiddel voor de implementatie van de Omgevingswet bij de waterschappen.

GEBORGDE ZETELS

In 2020 kwam het rapport 'Geborgd gewogen. Advies over geborgde zetels in waterschapsbesturen' naar buiten. De Unie van Waterschappen heeft via klankbordbijeenkomsten reacties opgehaald bij de leden en de opbrengst daarvan in een brief aangeboden aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In 2021 is het aan een nieuw kabinet om hier een vervolg aan te geven.

OVERIGE RESULTATEN

- Succesvolle lobby met VNG en IPO met betrekking tot de Wet open overheid;

- Grote inzet gepleegd naar aanleiding van het sneuvelen van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) om waterschapsprojecten doorgang te kunnen laten vinden;
- Inbreng geleverd bij uiteenlopende consultaties (o.a. wijziging Waterschapswet, wijziging Algemene wet bestuursrecht, Besluit proceskosten bestuursrecht, wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet versterking participatie, Wet elektronische publicaties etc.);
- Ondersteuning geleverd rondom het vervolg van de herziening van het belastingstelsel;
- Digitaliseringsgids, een handreiking waarin alle juridische regels voor waterschappen eenvoudig worden toegelicht, opgesteld;
- Juridische ondersteuning geboden rondom droogte en de daaruit voortgevloede schades;
- Drie succesvolle webinars (in de plaats van de beoogde (fysieke) netwerkdagen) georganiseerd voor juristen.

STAFBUREAU BEDRIJFSVOERING

Portefeuillehouder: Toine Poppelaars

Hoofd Bedrijfsvoering: Evi Wijnhoff

In 2020 is door het stafbureau € 8.639.427,- uitgegeven:

	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>
<i>Afschrijvingslasten</i>	<i>227.465</i>	<i>199.200</i>
<i>Personeelslasten</i>	<i>7.008.003</i>	<i>6.744.100</i>
<i>Huisvestingslasten</i>	<i>303.698</i>	<i>349.500</i>
<i>Kantoor Brussel</i>	<i>66.860</i>	<i>35.500</i>
<i>Algemene lasten</i>	<i>663.054</i>	<i>549.400</i>
<i>Financiële baten en lasten</i>	<i>147.719</i>	<i>153.800</i>
<i>Kosten diensten en producten</i>	<i>222.627</i>	<i>229.400</i>
<i>Totaal</i>	<i>8.639.427</i>	<i>8.260.900</i>

In alle opzichten was 2020 een jaar wat zich slecht liet voorspellen. Desalniettemin is er ondanks een overschrijding op personeel een groot aantal stappen gezet in de verdere professionaliseringsslag die het stafbureau zich ten doel had gesteld.

ICT

De Unie startte in 2020 met de succesvolle afronding van werkplek 2.0. Alle data is naar de cloud gemigreerd en alle medewerkers zijn voorzien van een laptop om tijd en plaats onafhankelijk te kunnen werken. Deze digitale professionaliseringsslag bleek geen moment te vroeg te zijn afgerond en inmiddels randvoorwaardelijk om ons werk vanuit huis te kunnen doen.

Met het thuiswerken werd de verdere uitrol van digitaal werken en vergaderen een prioriteit. De aandacht ging dan ook uit naar het opstellen van beleid, protocollen en inwerken in het digitaal vergaderen.

UNIEPAND

In 2020 stond het Uniepand grotendeels leeg. Zolang thuiswerken de norm blijft, is er ook niet de verwachting dat hier snel verandering in komt. Ook in 2020 is er dan ook

nog geen sprake van volledige huuropbrengsten. Desondanks is 90% van het pand in eigen gebruik of verhuurd.

Wel biedt het thuiswerken kansen om goed te kijken of facilitaire zaken anders kunnen. In december 2020 / januari 2021 loopt er dan ook een uitvraag onder het personeel om goed te kijken waar de wensen/behoefte liggen ten aanzien van het pand en werken op kantoor. Om zo voor te bereiden op het "nieuwe" werken na de coronacrisis.

PERSONEEL

Voor het personeel was 2020 een uitdagend jaar. Er is veel van hun aanpassingsvermogen gevraagd in de overstap naar volledig thuiswerken en het in balans houden of krijgen van zakelijk en privé. Vanuit de Unie is veel aandacht voor het behouden van de onderlinge samenhang en zorgen voor voldoende verbinding binnen de organisatie. De personeelsvereniging zet hierin haar beste beentje voor.

Conform de afspraken die gemaakt zijn via de Vereniging Werken voor Waterschappen voor de cao is de thuiswerkvergoeding geïntroduceerd. Daarnaast zijn de eenmalige vergoeding en de vergoeding voor een Arboverantwoorde werkplek uitgerold binnen de Unie. Dit kon nagenoeg kostenneutraal door het wegvallen van de vaste reisvergoeding en OV-abonnementen.

Wel laat zich in 2020 op personeelskosten zich een overschrijding zien ten opzichte van begroting. Dit is terug te leiden tot een aantal specifieke maar onvoorziene zaken:

1. Het jaar begon met de werving van een nieuw algemeen directeur. In juni hebben we Meindert Smallembroek op deze positie mogen verwelkomen. De tijdelijke interim directeur die is ingezet in deze periode van werving, heeft tot een overschrijding van ruim €100.000,- geleid.
2. De verhoging van de pensioenpremie's in 2019 had nog niet een aanpassing in de begroting gehad van 2020. Dit leidt tot een extra overschrijding van € 100.000,- op personeelskosten.
3. Uit onderzoek is gebleken dat onze medewerker in Brussel, had moeten verlonde worden volgens het Belgische belastingstelsel. Dit is sinds zijn indiensttreding altijd via onze Nederlandse salarisadministratie gelopen. Om alle sociale zekerheden (WW/ AOW/ Pensioen etc.) te kunnen waarborgen van deze medewerker wordt dit nu met terugwerkende kracht aangepast. Deze correctie is door de verschillende belastingstelsels over meerdere jaren een complexe tevens in potentie ook een kostbare zaak. Afhankelijk van het oordeel van de Belgische staat op deze correctie, is er het risico dat er een boete / interest wordt opgelegd. Uit voorzichtigheidsprincipe is hier een voorziening van € 110.000,- voor gevormd.

In 2020 stond een grote interne opleiding (“de adviseur als procesregisseur”) op de planning voor alle beleidsmedewerkers. Het gaat om een flinke investering die deels vooruit is betaald. De kick-off heeft in 2020 digitaal plaatsgevonden, maar in goed overleg met het opleidingsinstituut is de daadwerkelijke opleiding verschoven naar 2021 zoekende naar een fysiek moment.

Verdeling van het personeel over de verschillende programma’s.

Aantal fte	realisatie 2020	realisatie 2019
Gemiddeld aantal fte	69,6	65,9
Moderne Overheid	11,3	11,0
Vereniging en Communicatie en BJZ	14,8	13,6
Innovatie, Duurzaam en Internationaal	10,7	11,3
Waterbeleid	13,9	11,8
Bedrijfsvoering	13,6	12,6
Directie	5,2	5,6

PROJECTENBUREAU

Het projectenbureau heeft zich in 2020 gefocust op professionalisering, controle van de diverse samenwerkingsvormen, duidelijke structuur neerzetten en ondersteuning van de diverse teams. 2020 was het jaar van werving van vast personeel voor het projectenbureau. Dit liep enigszins vertraging op door de coronacrisis. Inmiddels is het projectenbureau echter volledig bemant met vast personeel. Er staat nu een stabiel team wat gezamenlijk met het team financiën zich inzet voor meer beheersing, betere sturing en efficiënte ondersteuning van deze samenwerkingsvormen.

Het projectenbureau heeft om meer sturing en efficiëntie te kunnen krijgen in 2020 twee onderzoeken gestart:

- Een spend-analyse voor de herziening van het inkoopbeleid.
- Een onderzoek naar BTW en andere belastingen.

Beide onderzoeken zijn nog in volle gang en zullen zijn uitwerking in 2021 krijgen. Waar nodig en mogelijk zijn dan al nieuwe afspraken gemaakt met betrekking tot financiën.

Het projectenbureau is opgericht met als doel de risico’s van het penvoerderschap wat de Unie draagt voor diverse programma’s en projecten tot een minimum te beperken. In 2020 heeft dit geresulteerd in een grote set aan nieuwe en/of op maat gemaakte procesafspraken met alle samenwerkingsvormen. Zo ook voor het grootste (qua financiering) programma zijnde de Blue Deal (BD).

De Unie is voor het programmabureau van de Blue Deal en Roemenië risicodragers. De verantwoordelijke waterschappen zijn risicodragers van de 16 partnerschappen van de Blue Deal. Dat betekent dat als het programmabureau Blue Deal (BD) een financiële overschrijding laat zien de Unie deze in haar resultaat moet nemen. De Unie heeft er op actief op gestuurd dat dit niet gebeurt. Voor de financiering van het programmabureau BD wordt 10% van de BD-projecten afgeroomd. In 2020 heeft het programmabureau zich aan haar begroting gehouden, alleen zijn er door Corona minder internationale missies geweest waardoor de projectuitgave lager zijn en dus de 10% ook lagere inkomsten geeft terwijl de programmabureau werkzaamheden hetzelfde blijven. De stuurgroep Blue Deal heeft op verzoek van de Unie daarom al in december 2019 besloten dat het programmabureau BD ook 15% mag afkomen. Daarmee is het huidige tekort van 2020 te niet gedaan. Voor de Blue Deal is tevens nog een bestemmingsreserve op de balans van de Unie van € 160.000 voor onvoorziene tekorten. Gezien de herziening van het eerder genoemde financieringspercentage van het programmabureau BD zal geen onttrekking nodig zijn van dit bestemmingsfonds.

In 2022 start de volgende fase van het programma en worden de afspraken voor vier jaar opnieuw vastgelegd. We zullen als Unie proberen om ook de andere partners van de Blue deal mederisicodragers te maken voor het programmabureau.

JAARREKENING

RESULTATEN 2020

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Opbrengsten exploitatie	19.251.211	10.568.900	17.384.507
Totaal baten	19.251.211	10.568.900	17.384.507
Exploitatielasten	8.639.427	8.260.900	8.591.277
Programma uitgaven	9.853.172	1.590.900	8.679.799
Overige beleidsuitgaven	542.797	717.100	231.835
Totaal uitgaven	19.035.396	10.568.900	17.502.911
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	215.816	0	-118.404
Bijzondere baten en lasten	0	0	971.246
Resultaat inclusief bijzondere baten en lasten	215.816	0	852.842

Alle inkomsten en uitgaven afzettend tegenover het beschikbare budget van 2020 ontstaat er een positief saldo van € 215.816. Dit is grotendeels te wijden aan de vrijval van diverse kortlopende financieringsprojecten. Zie voor meer informatie de toelichting bij de Financieringsprojecten. Per saldo ontstaat er na aftrek van deze vrijval een negatief resultaat op de exploitatie.

Het negatief resultaat uit exploitatie vindt grotendeels zijn oorzaak in personeelskosten. Dit in verband met vervanging van de directie, een voorziening die we hebben moeten treffen voor onze werknemer in Brussel en pensioenen die te laag zijn begroot. Doordat veel activiteiten anders of minder hebben plaats gevonden door corona in 2020, is er op diverse plekken in de exploitatie minder kosten gemaakt.

De voorgestelde resultaatbestemming leidt tot een positief resultaat na bestemming van € 37.936. Dit zal ten gunste van de algemene reserve worden gebracht. Na voorgestelde resultaatbestemming neemt deze toe tot € 326.476.

Het beleid is dat de overige reserve vrij besteedbaar is en is gemaximeerd op € 750.000. Dit niveau is bepaald om te voorzien in een minimale weerbaarheid.

De financiële continuïteit (weerbaarheid) is ongewijzigd en dan nog steeds als goed te bestempelen.

De solvabiliteit is iets gedaald van 12% in 2019 naar 11% per 31 december 2020. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het vreemde vermogen in de vorm van subsidies voor de diverse projecten. Daarbij is eveneens sprake van een positieve

kasstroom en toename in het werkkapitaal, zie daarvoor de tabel financiële positie en kasstroomoverzicht. Tot slot is ook de kredietfaciliteit, zoals beschreven in de waarderingsgrondslagen financiële instrumenten, niet benut. Er is dan ook geen aanleiding te veronderstellen dat er een aanvullende financieringsbehoefte zal ontstaan.

RISICOMANAGEMENT / INTERNE BEHEERSING

De programma's werden aangestuurd door programmaleiders. Vier keer per jaar rapporteerden zij formeel over de voortgang van werkzaamheden aan de directeur(en) / controller. Wekelijks waren er bilaterale gesprekken tussen de directie en programmaleiders over ontwikkelingen die van invloed zijn op de prestaties. De administratieve organisatie, met daarin begrepen maatregelen van interne beheersing, vormt een belangrijk en onmisbaar instrument om een betrouwbare en toereikende informatievoorziening te verkrijgen. Dit is van belang voor elk niveau in de organisatie ter ondersteuning en sturing van het interne beheer en het interne toezicht. Er is in het kader van de interne beheersing voldoende scheiding van bevoegdheden. Een en ander is vastgelegd in het Handboek Financiën. In 2020 is dit handboek compleet gemoderniseerd en uitgebreid met alle processen en beheersmaatregelen betreffende de diverse projecten/programma's vallend onder het projectenbureau. Dit wordt in overleg met de accountant verder aangescherpt en opnieuw vastgesteld in 2021.

Projecten(bureau)

De toenemende groei van de projecten/programma's waar de Unie werkzaamheden voor uitvoert is een punt van aandacht. Iedere nieuwe samenwerking vereist maatwerk in afspraken en waarbij veel aandacht is voor het goed afhechten van eventuele juridische en financiële risico's. Het projectenbureau deelt de verschillen vormen van samenwerking op in 3 categorieën zijnde:

- Aparte entiteiten. Bijvoorbeeld de administratie voeren van de VWvW.
- Financieringsprojecten. Zijnde de projecten waar de Unie alleen een kassiersrol in vervuld. Deze zijn voor rekening en risico van derden. Financieringsprojecten zijn dan ook resultaatneutraal en staan alleen op de balans van de Unie.
- Penvoerder. Dit betreft de projecten die onder de Unie vlag worden uitgevoerd. De Unie is hierin verantwoordelijk en aansprakelijk voor de resultaten en bijbehorende financiën. Financiën verlopen dan ook via het resultaat van de Unie.

Ieder genoemde categorie vereist zijn specifieke aandacht en daaruit volgende afspraken. Op basis hiervan zijn een aantal standaard dienstverleningsovereenkomsten (DVO) opgesteld. Nieuwe samenwerkingen worden nu ook op voorhand beoordeeld door het projectenbureau en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Reeds bestaande samenwerkingen worden nu stuk voor stuk geanalyseerd waaruit een voorstel volgt voor een DVO.

Door het beschrijven en vastleggen van alle samenwerkingsvormen ontstaat er een compleet beeld waar er eventuele risico's uit voort kunnen vloeien. Het streven is 2021 alle samenwerkingsvormen vast gelegd te hebben in een DVO format. In de dienstverleningsovereenkomst worden zoveel als mogelijk de financiële risico's verlegd en daarmee gedekt. Indien nodig worden dan ook aanvullende beheersmaatregelen getroffen.

Het penvoerderschap en de snelle groei van de diverse projecten bij de Unie heeft in 2020 ook enkele aandachtspunten bloot gelegd. Deze zullen in 2021 verder worden opgepakt, waar nodig door middel van externe ondersteuning, en verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Een ander aandachtspunt is fiscaliteit waar de Unie veel tegen aanloopt bij samenwerkingspartners. Uitgevoerde werkzaamheden voor derden worden in de meeste gevallen belast met btw. Daarnaast kan de btw niet terug gevraagd worden, omdat de Unie maar in zeer beperkte mate recht heeft op btw aftrek. In beide gevallen is er dus sprake van dat prijzen zowel voor de Unie als voor derde met 21% verhoogt worden. Daar is soms onduidelijkheid over wat tot negatieve verrassingen leidt. Eind 2020 is daarom een onderzoek gestart om alle werkzaamheden op fiscaliteit te analyseren en waar mogelijk te optimaliseren. De adviezen uit dit onderzoek zullen in 2021 worden geïmplementeerd. Een eerste stap is reeds gezet dat in alle te sluiten/gesloten overeenkomsten de btw specifiek wordt benoemd.

Facilitair

Het uniepand kende 2020 een ongekende leegstand door het thuiswerken. Desondanks was 90% verhuurd of in eigen gebruik. Deels van het gehuurde is inkind toegekend aan de diverse samenwerkingsverbanden (oa de programma's Blue Deal en Aquathermie). De daadwerkelijke 10% leegstand is in 2020 door diverse verhuizingen nu geconcentreerd op korte vleugel van de 2^e etage. Deze vleugel staat uit bij een verhuurmakelaar. Helaas is er door Corona maar weinig vraag op de huurmarkt. Er is eind 2020 een personeelonderzoek gestart naar de facilitaire behoefte bij terugkeer naar kantoor na corona. Uit dit onderzoek wordt verwacht dat er een andere behoefte is qua werkruimte dan dat er op dit moment is ingericht. Dit zou kunnen

leiden tot een nieuwe interne verdeling om zo beter aan de facilitaire behoefte te kunnen voldoen. De nieuwe verdeling biedt weer mogelijkheden in meer of andere verhuur. Gezien de hoge bezettingsgraad op dit moment in langjarige huurcontracten, is het risico inzake beperkte huurinkomsten klein.

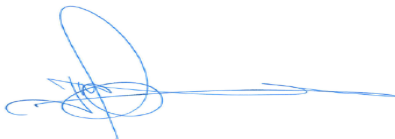
Overig

Er zijn verder geen bijzondere risico's die een belemmering zouden kunnen vormen voor het functioneren van de Unie van Waterschappen op korte en lange termijn. Tot slot kan worden gemeld dat zich in het verslagjaar geen bijzonder risico's en onzekerheden hebben voorgedaan.

Ondertekening

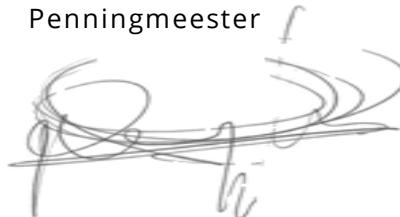
Opgemaakt te Den Haag, 26 februari 2021

Algemeen directeur

drs. J.M.C. Smallenbroek

Penningmeester

mr. drs. A.J.G. Poppelaars

JAARCIJFERS

FINANCIËLE POSITIE

Ontwikkeling werkkapitaal (bedragen in €)	31-12-2020	31-12-2019	Mutatie	
Middelen op lange termijn	7.246.450	7.196.360	50.089	0,7%
Eigen vermogen	1.993.366	1.777.551	215.815	12,1%
Voorzieningen	201.939	127.135	74.804	58,8%
Langlopende schulden	5.051.145	5.291.675	-240.530	-4,5%
Vastgelegd op lange termijn	9.477.381	9.609.764	-132.383	-1,4%
Vaste activa	9.477.381	9.609.764	-132.383	-1,4%
Netto werkkapitaal	-2.230.932	-2.413.404	182.472	-7,6%
Middelen op korte termijn	10.293.381	7.790.115	2.503.266	32,1%
Schulden in verband met financieringsprojecten	1.923.400	1.804.127	119.273	6,6%
Schulden aan leveranciers	967.371	956.154	11.217	1,2%
Schulden inzake belastingen, premies sv en pensioenen	530.995	433.831	97.164	22,4%
Overige schulden en overlopende passiva	6.871.616	4.596.003	2.275.613	49,5%
Beschikbaar	8.062.450	5.376.711	2.685.738	50,0%
Aangewend voor	8.062.446	5.376.712	2.685.735	50,0%
Vorderingen	898.895	1.038.401	-139.506	-13,4%
Liquide middelen	7.163.551	4.338.311	2.825.240	65,1%

BALANS VOOR RESULTAATBESTEMMING

Activa (bedragen in €)	31-12-2020	31-12-2019
<i>Vaste activa:</i>		
Materiële vaste activa	9.477.381	9.609.764
Gebouwen	9.196.797	9.322.274
Inventaris	130.772	136.357
Hardware	99.496	94.300
Verbouwingen	50.317	56.833
<i>Vlottende activa:</i>		
Vlottende activa	8.062.446	5.376.712
Vorderingen	233.101	845.105
Overige vorderingen en overlopende activa	665.795	193.296
Liquide middelen	7.163.551	4.338.311
Totaal activa	17.539.828	14.986.476
Passiva (bedragen in €)	31-12-2020	31-12-2019
Eigen Vermogen	1.993.366	1.777.551
Overige reserve	288.450	336.854
Bestemmingsreserves	1.489.101	587.855
Exploitatiesaldo	215.815	852.842
Voorzieningen	201.939	127.135
Pensioenen	0	22.257
Personele verplichtingen	201.939	104.878
Langlopende schulden	5.051.145	5.291.675
Langlopende geldlening	5.051.145	5.291.675
Kortlopende schulden	10.293.378	7.790.115
Financieringsprojecten	1.923.400	1.804.127
Crediteuren	967.371	956.154
Belastingen, premies sociale verzekeringen	530.995	433.831
Overige schulden en overlopende passiva	6.871.613	4.596.003
Totaal passiva	17.539.828	14.986.476

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Staat van baten en lasten (bedragen in €)	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Opbrengsten exploitatie	19.441.246	10.568.900	17.384.507
Contributies	10.194.200	10.194.200	9.837.480
Opbrengsten dienstverlening	303.337	120.000	334.760
Overige opbrengsten	438.302	254.700	224.040
Inkomsten projecten	8.505.408	0	6.988.227
Totaal baten	19.441.246	10.568.900	17.384.507
Exploitatielasten	8.639.427	8.260.900	8.591.277
Afschrijvingslasten	227.465	199.200	178.546
Personeelslasten	7.008.003	6.744.100	7.083.808
Huisvestingslasten	303.698	349.500	267.446
Kantoor Brussel	66.860	35.500	53.480
Algemene lasten	663.054	549.400	617.403
Financiële baten en lasten	147.719	153.800	154.105
Kosten diensten en producten	222.627	229.400	236.489
Programma uitgaven	10.043.207	1.590.900	8.679.799
Account BJZ	21.455	27.000	19.422
Programma Innovatie Duurzaamheid en Internationaal	489.070	515.200	578.799
Programma Moderne Overheid	457.685	510.000	391.160
Programma Vereniging en Communicatie	370.026	377.700	579.953
Programma Waterbeleid	163.395	161.000	122.238
Uitgaven projecten	8.541.577	0	6.988.227
Overige beleidsuitgaven	542.797	717.100	231.835
Directie- en bestuursuitgaven	198.502	246.600	216.835
Bijdragen/contributies aan derden	176.600	190.500	
Nieuw Beleid	167.696	250.000	
Onvoorzien organisatie	0	30.000	15.000
Totaal lasten	19.225.431	10.568.900	17.502.911
Bijzondere baten en lasten	0	0	971.246
Bijzondere baten	0	0	971.246
Bijzondere lasten	0	0	0
Resultaat voor bestemming	215.816	0	852.842

VOORSTEL RESULTAAT BESTEMMING

Uit een analyse van de Financieringsprojecten is naar voren gekomen dat een aantal van deze posten ten onrechte hier opgenomen. Om die reden is, mede op advies van de accountant, besloten om een deel van de gereserveerde bedragen via het resultaat vrij te laten vallen en als bestemmingsreserve op te nemen. Het betreft hier een bestemmingsreserve 'aanpassing belastingstelsel' ad € 77.880 en bestemmingsreserve 'innovatie waterketen' ad € 100.000. Beide posten stonden in de jaarrekening van 2019 onder Financieringsprojecten.

Het resterende resultaat van € 37.936 zal toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Resultaatbestemming (bedragen in €)	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Voorgestelde onttrekkingen bestemmingsreserves	0	0	70.000
Bestemmingsreserve informatisering/automatisering	0	0	60.000
Bestemmingsreserve upgrade pand	0	0	10.000
Voorgestelde dotaties bestemmingsreserves	177.880	0	971.246
Bestemmingsreserve herwaardering pand	0	0	971.246
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	77.880	0	0
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	100.000	0	0
Resultaat voor resultaatbestemming	215.816	0	852.842
Resultaat na resultaatbestemming	37.936	0	-48.404

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (bedragen in €)	realisatie 2020	realisatie 2019
Resultaat voor financiële baten en lasten	363.535	1.006.947
Afschrijvingen en mutaties voorzieningen	302.269	-792.700
Afschrijvingen op materiële vaste activa	227.465	178.546
Terugneming waardeverlies materiële vaste activa	0	-971.246
Onttrekking voorzieningen	-12.939	0
Dotatie/vrijval voorzieningen	87.743	0
Veranderingen in het werkkapitaal	2.642.773	346.797
Vorderingen	139.506	-39.048
Kortlopende schulden	2.503.267	385.845
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	3.308.576	561.044
Ontvangen en betaalde rente	-147.725	-154.105
Ontvangen rente	47	4
Betaalde rente	-147.772	-154.109
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.160.851	406.939
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-95.082	-144.263
Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	-95.082	-144.263
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-240.530	-240.531
Afhlossing langlopende schulden	-240.530	-240.531
Toename geldmiddelen	2.825.240	22.145
Geldmiddelen per 1 januari	4.338.311	4.316.168
Geldmiddelen per 31 december	7.163.551	4.338.311
Toename geldmiddelen	2.825.240	22.143

De toename van de geldmiddelen is vrijwel volledig toe te wijzen aan de vooruit ontvangen subsidie bedragen, welke in de jaarrekening gepresenteerd staan onder de kortlopende schulden.

TOELICHTING OP DE JAARCIJFERS

ALGEMENE TOELICHTING

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. In totaal zijn er 21 waterschappen in Nederland.

De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt de belangen van de waterschappen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

Unie van Waterschappen is feitelijk en statutair gevestigd op Koningskade 40, 2596 AA te Den Haag, en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 40407706.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de Unie zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Unie van Waterschappen zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van of de moedermaatschappij van Unie van Waterschappen en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de

omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro (€).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Operationele leasing

Bij de leasecontracten ligt een groot deel van de voor- en nadelen, die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Unie. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Eventuele subsidies op investeringen worden in mindering

gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Onderhoudskosten worden als last in de staat van baten en lasten verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Er wordt afgeschreven van het moment van ingebruikneming.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Unie beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerst verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd van maximaal één jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit het deel van het eigen vermogen dat het bestuur van de vereniging heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan. In 2019 stond er, als onderdeel van het eigen vermogen, het bestemmingsfonds Blue Deal vermeld. Dit was abusievelijk als een bestemmingsfonds geformuleerd, terwijl bedoeld was dat dit een bestemmingsreserve had moeten zijn. In de jaarrekening van 2020 heeft fouterstel hierop plaats gevonden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Wanneer de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van de terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo boekjaar waren er voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betalingen van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van ABP per eind december 2020 was 97,8% ten opzichte van een vereiste van 128 %. ABP heeft per eind maart 2018 een herstelplan ingediend bij DNB (deze is gecontroleerd en goedgekeurd door DNB) en verwacht binnen 10 jaar vanaf eind 2017 de minimale dekkingsgraad van 128% te bereiken, zonder dat daar beleidsaanpassingen voor nodig zijn.

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is 4% als disconteringsvoet gehanteerd.

Langlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht van het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de baten zijn gedeerd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Kostentoerekening

Aan de programma's worden de directe kosten toegerekend. Personele en overige exploitatiekosten worden niet aan de programma's toegerekend. Aan projecten worden personele kosten, zonder opslag voor overhead, zoveel mogelijk rechtstreeks toegerekend. Waar rechtstreekse toerekening niet mogelijk is, vindt toerekening plaats op basis van tijdverantwoording.

Financiële instrumenten en risicobeheersing marktrisico

De Unie is hoofdzakelijk actief binnen Nederland. Eventuele buitenlandse transacties worden hoofdzakelijk verricht in euro's en er worden geen posities in vreemde valuta aangehouden. Hiermee is valutarisico beperkt. De Unie loopt een beperkt renterisico over de rentedragende vorderingen (banktegoeden) en langlopende hypotheeklening. Er worden geen financiële derivaten of renteswaps gecontracteerd om de risico's af te dekken. De Unie heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Voor liquiditeitsrisico's is bij de NWB bank een kredietfaciliteit ad € 2.000.000 beschikbaar.

GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Ten opzichte van de jaarrekening van 2019 heeft er in de opstelling van het kasstroomoverzicht een wijziging plaats gevonden. Deze wijziging heeft betrekking op de behandeling van de financieringsprojecten. In 2019 stonden deze onterecht als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Dit jaar zijn deze onderdeel van de Veranderingen in het werkkapitaal en onderdeel van de kortlopende schulden. Daarnaast is er in het kasstroomoverzicht een verplicht subtotaal opgenomen die de kasstroom uit bedrijfsoperaties weergeeft.

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Verloopstaat materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2020	Investerings 2020	Afschrijving 2020	Herwaardering 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Gebouwen en terreinen	9.322.274	0	-125.477	0	9.196.797
Inventaris (inclusief kunst)	136.357	37.986	-43.570	0	130.772
Hardware	94.300	57.096	-51.901	0	99.496
Verbouwingen	56.833	0	-6.517	0	50.317
Totaal materiële vaste activa	9.609.765	95.082	-227.465	0	9.477.381

Er hebben zich dit jaar geen wijzigingen in de grondslagen voorgedaan. De afschrijvingstermijnen zijn eveneens niet gewijzigd en luiden als volgt:

Gebouwen: 50 jaar (2,00%)

Verbouwingen: 10 jaar (10,00%)

Inventaris: 7 jaar (14,29%)

Hard- en software: 3 jaar (33,33%)

We hebben begin 2020 een taxatie laten uitvoeren op het pand om te bepalen wat een reële marktwaarde is. De marktwaarde van het pand is vastgesteld op € 9.100.000.

Cumulatieve verloopstaat materiële vaste activa	Aanschaf waarde	Cumulatieve afschrijving	Waarde vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Gebouwen en terreinen	13.435.755	-2.440.873	-1.798.085	9.196.797
Inventaris (inclusief kunst)	1.268.442	-1.137.670	0	130.773
Hardware	528.822	-429.327	0	99.496
Verbouwingen	65.168	-14.851	0	50.317

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

Vorderingen per	31-12-2020	31-12-2019
Waterschappen	44.396	81.324
Derden	188.704	763.781
<i>Subtotaal</i>	<i>233.101</i>	<i>845.105</i>
Af: voorziening oninbaarheid	0	0
Totaal vorderingen	233.101	845.105

Van de totale openstaande vordering is € 159.102 niet ouder dan 30 dagen. Er zijn daarnaast geen indicaties voor oninbaarheid.

Overige vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa per	31-12-2020	31-12-2019
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten	641.004	151.694
Nog te factureren posten	0	0
Omzetbelasting	25.494	46.735
Variabele beloning conform CAO	-703	-5.133
Totaal vorderingen en overlopende activa	665.795	193.296

Liquide middelen

Liquide middelen per	31-12-2020	31-12-2019
Nederlandse Waterschapsbank	6.401.661	2.780.333
ING	761.629	1.557.926
Kas	261	52
Totaal liquide middelen	7.163.551	4.338.311

De bestedingsruimte bij de NWB is in 2016 vergroot naar € 2.000.000. Onder de banktegoeden is een banktegoed met een saldo van € 4.803.000 (2019: € 1.218.000) bestemd voor het project Bluedeal.

EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen laat zich als volgt weergeven.

Verloopstaat eigen vermogen	Stand per 1-1-2020	Mutaties bij	Mutaties af	Stand per 31-12-2020
Overige reserves	336.854	0	-48.404	288.450
Overige reserves	336.854	0	-48.404	288.450
Bestemmingsreserve	587.855	971.246	-70.000	1.489.101
Upgrade gebouw	100.000	0	-10.000	90.000
WGC gelden	77.855	0	0	77.855
Modernisering Waterschap	30.000	0	0	30.000
Investering climate adaptation	100.000	0	0	100.000
Digitalisering	60.000	0	0	60.000
Informatisering automatisering	60.000	0	-60.000	0
Bluedeal	160.000	0	0	160.000
Egalisatiereserve herwaardering pand	0	971.246	0	971.246
Exploitatiesaldo	852.842	215.815	-852.842	215.815
Resultaat voorgaand boekjaar	852.842	0	-852.842	0
Resultaat huidig boekjaar	0	215.815	0	215.815
Totaal eigen vermogen	1.777.551	1.187.061	-971.246	1.993.366

De mutaties in het vermogen betreffen de verwerking van de resultaatsbestemming 2019 en een herbestemming van vermogen. In het resultaat van 2019 is de egalisatiereserve gevormd voor de herwaardering van het pand.

De overige reserves zijn vrij besteedbaar voor de organisatie.

In de jaarrekening 2019 stond een bestemmingsfonds Blue Deal gepresenteerd. Dit was abusievelijk als een bestemmingsfonds geformuleerd, terwijl bedoeld was dat dit een bestemmingsreserve had moeten zijn. In bovenstaande presentatie is dit gecorrigeerd.

BESTEMMINGSRESERVES

Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur hierop een beperking heeft aangebracht.

Bestemmingsreserve upgrade gebouw

Deze reserve is gevormd voor toekomstige investeringen in inventarissen en verduurzaming van het pand.

Bestemmingsreserve WGC gelden

Deze reserve is gevormd in relatie tot de doelstellingen van de Water Governance Gelden.

Bestemmingsreserve Modernisering Waterschap

Deze reserve is gevormd als bijdrage in de digitalisering van het blad 'Het Waterschap'.

Bestemmingsreserve Investering climate adaption

Deze reserve is gevormd voor bijdrage aan Global Centre of excellence on Climate Adaptation.

Bestemmingsreserve Digitalisering

Deze reserve is gevormd voor sectorscan digitalisering (follow-up).

Bestemmingsreserve Informatisering automatisering

Deze reserve is gevormd ten behoeve van de noodzakelijke ondersteuning van het Interbestuurlijk Programma. Deze reserve is in 2019 vrijgevallen.

Bestemmingsreserve Blue Deal

Deze reserve is gevormd ter dekking van een eventueel te kort bij Blue Deal activiteiten die voor rekening en risico zijn van de Unie.

Egalisatiereserve herwaardering pand

Deze reserve is gevormd om mogelijke fluctuaties in de waardering van het pand op te vangen.

VOORZIENINGEN

Verloopstaat voorzieningen	Stand per 1-1-2020	Dotatie 2020	Onttrekking 2020	Vrijval 2020	Stand per 31-12-2020
Pensioenen	22.257	0	0	-22.257	0
Jubileum	104.878	0	-12.939	0	91.939
Belasting België	0	110.000	0	0	110.000
Totaal voorzieningen	127.135	110.000	-12.939	-22.257	201.939

Voorziening pensioen

Deze voorziening bestond uit een pensioen in eigen beheer ten behoeve van een oud medewerker. Door het overlijden van deze oud medewerker is de voorziening in 2020 vrijgevallen.

Voorziening jubileum

Dit betreft een voorziening voor mogelijke toekomstige jubileumuitkeringen. De jubileumvoorziening is gebaseerd op leeftijden en vertrekkansen van de medewerkers. Het saldo is toereikend.

Voorziening Belasting België

Deze voorziening is getroffen doordat uit onderzoek is gebleken er een correctie noodzakelijk was voor een medewerker werkzaam in België. Deze medewerker is zijn gehele werkzame periode bij de Unie verloon in het Nederlandse belastingstelsel, maar had gezien zijn woon- en werkplaats moeten verloon worden in het Belgische belastingstelsel. Dit om zijn rechten op sociale premies te kunnen waarborgen. Dit wordt in 2021 met terugwerkende kracht gecorrigeerd oftewel gereguleerd. Op basis van de berekening van KPMG welke kosten te verwachten zijn is uit voorzichtigheidsprincipe het maximaal te betalen bedrag (inclusief eventuele boetes) aan de Belgische staat op genomen als voorziening.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Verloopstaat langlopende leningen	Stand per 1-1-2020	Opname 2020	Aflossing 2020	Stand per 31-12-2020
Nederlandse waterschapsbank N.V.	5.291.676	0	-240.531	5.051.145
Totaal langlopende schulden	5.291.676	0	-240.531	5.051.145

De lening o/g van € 6.013.269 is in 2017 aangegaan onder borgstelling van waterschappen. Het betreft een hypothecaire lening met gebouwen en terreinen als onderpand. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 240.531 en is ingegaan op 2 mei 2018. De overeengekomen rente ligt vast tot en met 2 mei 2042 en bedraagt 2,75% per jaar. In 2020 is niet extra afgelost of opgenomen.

KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden bestaan uit een aantal afzonderlijke posten die hierna worden toegelicht.

Financieringsprojecten

Stand financieringsprojecten	Bestede kosten	Ontvangen termijnen	Vrijval	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019
Bever- en Muskusrattenbestrijding	18.021.502	19.560.675		1.539.173	1.156.201
Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw	1.517.250	1.519.250		2.000	2.000
Project SamenWAW	49.938	205.707	-155.769	0	155.769
Circular Challenge	125.000	125.000		0	0
Gezamenlijke communicatie	1.314.836	1.388.199		73.363	133.582
DIWAnet	264.121	388.591		124.469	131.055
Kingfisher - WS DOD	70.001	104.865		34.864	34.864
Aanpassing belastingstelsel	348.589	426.468	-77.879	0	77.879
Glami	356.353	382.159		25.806	10.806
Innovatieplatform Unie	50.000	90.164	-40.164	0	40.164
Databeheer bedrijfsvergelijkingen	180.000	180.000		0	0
VROM DGM Klimaatakkoord	117.216	117.216		0	22.376
FUWATER	94.671	94.671		0	0
Bouwbestekken	238.962	251.449	-12.487	0	12.487
EUWMA	63.801	72.029		8.228	15.718
XBRL-EMU	26.537	34.231	-7.694	0	7.694
Regionale Uitvoeringsdiensten	26.691	30.222	-3.531	0	3.531
Ziektekostenverzekering	78.430	78.430		0	0
Life Mica	36.614	0		-36.614	0
Omgevingswet	605.559	652.398		46.839	0
Uitvoeringstoets WDO	0	105.270		105.270	0
Totaal financieringsprojecten	22.943.898	25.049.327	-297.524	1.923.400	1.804.127

De zogenaamde financieringsprojecten zijn of worden gefinancierd door derden met een specifiek doel waarbij de middelen bij de Unie worden beheerd. De projecten hebben niet de vorm van een subsidie of extern project en er ligt dan ook geen beschikking aan ten grondslag met daaruit voortvloeiende eisen en verplichtingen. Het risico dat er een eventuele overschrijding ten laste van de Unie komt is nihil, de Unie functioneert als kassier.

Het zijn in alle gevallen reeds bestaande en langlopende projecten. In 2020 is een analyse gemaakt van een aantal projecten waar al jaren geen mutaties op hebben plaats gevonden. Er is besloten om deze projecten vrij te laten vallen waardoor een afname in het saldo zichtbaar wordt. Hier tegenover staat een significante toename op de Bever- en Muskusrattenbestrijding. Dat heeft ermee te maken dat een aantal facturen betreffende de bestrijding 2020 nog niet zijn verwerkt. Tenslotte is er een nieuw financieringsproject bijgekomen, die te maken heeft met de Uitvoeringstoets WDO, welke in 2021 volledig zal worden besteed.

Crediteuren

Crediteuren per	31-12-2020	31-12-2019
Derden	692.413	458.087
Waterschappen	274.958	498.067
Totaal crediteuren	967.371	956.154

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen per	31-12-2020	31-12-2019
Loonheffing	425.588	348.463
Pensioenpremies	105.407	85.368
Totaal belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	530.995	433.831

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva per	31-12-2020	31-12-2019
Nog te betalen kosten	890.984	932.437
Vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen	17.600	59.261
Nog te besteden subsidies of projectgelden	5.723.031	3.382.490
Reservering vakantiedagen	240.001	221.815
Totaal overige schulden en overlopende passiva	6.871.616	4.596.003

De nog te betalen kosten bestaan uit de aflossingsverplichting van de langlopende lening NWB en aangegane verplichtingen waarvoor nog een factuur moet worden ontvangen. Het bedrag ligt redelijk in lijn met voorgaand jaar.

De vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen betreffen hoofzakelijk huuropbrengsten.

De reservering vakantiedagen is aanzienlijk toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Dit komt doordat we ook een verplichting hebben opgenomen voor de aangekochte, maar nog niet opgemaakte, IKB uren.

De nog te besteden subsidies of projectgelden bestaan grotendeels uit subsidievoorschotten, waar nog geen gedane uitgaven tegenover staan. De post is als volgt te specificeren.

Nog te besteden subsidies of projectgelden	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren projecten	706.597	824.313
Vooruitontvangen subsidies of projectgelden	5.016.434	2.558.177
Totaal nog te besteden subsidies of projectgelden	5.723.031	3.382.490

De subsidies worden in alle gevallen gefinancierd door overheidsorganisaties (centraal en decentraal) en koepelorganisaties. De daaraan gestelde voorwaarden zijn veelal inhoudelijk van aard en houden in dat er doorgaans 13 weken na afloop een inhoudelijke rapportage en verantwoording dient te worden gedaan, waarna de subsidie wordt vastgesteld. Zie ook overzicht projectuitgaven en -inkomsten.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Niet in balans opgenomen verplichtingen	Kortlopend (< 1 jaar)	Langlopend (1 tot 5 jaar)	Totaal per 31-12-2020	Totaal per 31-12-2019
Leaseauto	6.634	16.584	23.218	13.198
Kopieerapparatuur	39.228	27.926	67.153	117.902
Hardware	37.796	0	37.796	132.287
Totaal niet in balans opgenomen verplichtingen			128.168	263.386

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

Baten	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Contributies	10.194.200	10.194.200	9.837.480
Opbrengsten dienstverlening	303.337	120.000	334.760
Overige opbrengsten	438.302	254.700	224.040
Inkomsten projecten	8.505.408	0	6.988.227
Totaal opbrengsten	19.441.246	10.568.900	17.384.507

De stijging in opbrengsten is primair toe te schrijven aan de verwerking van de inkomsten van projecten. Zie hiervoor paragraaf projectuitgaven en -inkomsten. Dat buiten beschouwing latende, liggen de opbrengsten € 366.939 hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de vrijval van de financieringsprojecten hieronder zijn verantwoord.

LASTEN

Lasten	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Exploitatielasten	8.639.427	8.260.900	8.591.277
Programma uitgaven	10.043.207	1.590.900	8.679.799
Overige beleidsuitgaven	542.797	717.100	231.835
Subtotaal lasten reguliere bedrijfsvoering	19.225.431	10.568.900	17.502.911
Bijzondere baten en lasten	0	0	971.246
Totaal lasten	19.225.431	10.568.900	16.531.665

Exploitatielasten

Exploitatielasten	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Afschrijvingslasten	227.465	199.200	178.546
Personeelslasten	7.008.003	6.744.100	7.083.808
Huisvestingslasten	303.698	349.500	267.446
Kantoor Brussel	66.860	35.500	53.480
Algemene lasten	663.054	549.400	617.403
Financiële baten en lasten	147.719	153.800	154.105
Kosten diensten en producten	222.627	229.400	236.489
Totaal exploitatielasten	8.639.427	8.260.900	8.591.277

De exploitatielasten liggen € 378.527 hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hogere personeelslasten dan begroot. Onder andere door vervanging van directie, de voorziening voor de medewerker in Brussel en de pensioenen die te laag begroot waren. De hogere algemene lasten worden veroorzaakt door hogere advieskosten die samenhangen met fiscaliteit en verantwoord inkopen.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn onder te verdelen in onderstaande posten.

Personeel	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Lonen en salarissen	6.531.375	6.860.800	6.338.089
Externe inzet	800.391	77.300	1.019.702
Doorbelaste salariskosten	-914.475	-648.500	-711.696
Overige personeelskosten	590.712	454.500	437.713
Totaal personeelslasten	7.008.003	6.744.100	7.083.808

De totale personeelslasten zijn € 263.903 hoger dan begroot. Hoewel de lonen en salarissen (vaste personeel) lager liggen, is op externe inzet een grote overschrijding zichtbaar die toe te schrijven is aan eerder benoemde effecten. Het gemiddelde aantal fte bedraagt in 2020 69,6. (In 2019: 65,9)

Ten opzichte van de begroting is een toename zichtbaar in de doorbelaste salariskosten. Dit houdt verband met de inzet van Unie medewerkers op projecten of bij derden (zoals bij VVWV). Deze opbrengstenstroom neemt naar verwachting in

belang en omvang verder toe in komende jaren doordat de Unie bij steeds meer projecten is betrokken, zie projectuitgaven en -inkomsten en de opbrengsten.

Programma uitgaven

Per programma luiden de uitgaven als volgt.

Programma uitgaven	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Account BJZ	21.455	27.000	19.422
Programma Innovatie Duurzaamheid en Internationaal	489.070	515.200	578.799
Programma Moderne Overheid	457.685	510.000	391.160
Programma Vereniging en Communicatie	370.026	377.700	579.953
Programma Waterbeleid	163.395	161.000	122.238
Uitgaven projecten	8.541.577	0	6.988.227
Totaal programma uitgaven	10.043.207	1.590.900	8.679.799

De programma uitgaven liggen € 8.452.307 hoger dan begroot, dit wordt veroorzaakt door de projectuitgaven waar tegenover een opbrengst staat. Zie volgende paragraaf. Exclusief de projectuitgaven liggen de programma uitgaven €89.270 (6%) lager dan begroot. In het hoofdstuk Resultaten per programma is een toelichting gegeven op de besteding van de middelen.

Projectuitgaven en -inkomsten

In toenemende mate treedt Unie op als partij in diverse (gesubsidieerde) projecten en of samenwerkingen. Zowel in uitvoerende, dienstverlenende als penvoerende rol. Deze projecten dragen een – weliswaar beperkt – risico met zich mee op bijvoorbeeld een overschrijding die voor rekening van de Unie komt of het niet voldoen aan gestelde (verantwoordings)eisen.

De verantwoording van deze projecten is als volgt. Zodra een deel van het toegekende bedrag wordt ontvangen wordt dit als bate verantwoord. De kosten die voor het project worden gemaakt worden in lastensfeer verantwoord. Per jaareinde wordt een eventueel saldo overgeboekt naar de balans (zie vooruitontvangen bedragen). Dit betekent dat kosten en opbrengsten over een jaar genomen vrijwel gelijk zijn, zoals te zien in onderstaande tabel. Hier wordt uitsluitend een financiële positie verantwoord en het zegt niet vanzelfsprekend iets over de inhoudelijke voortgang van een project. Daarvoor is veelal in de beschikking opgenomen dat ofwel jaarlijks ofwel bij afronding en (eind)verantwoording tevens een accountantsverklaring moet worden overlegd.

Projectuitgaven en -inkomsten	Toekenning	Loopt tot	Besteding in 2020	Besteed t/m 31-12-2020
Waterbeheer en Regionale Energiestrategieën (WaRE)	1.200.000	1-1-2022	595.098	714.728
Interbestuurlijk programma (IBP)	2.948.000	1-1-2022	824.446	1.624.353
Aquathermie	1.275.000	1-1-2022	395.101	759.479
CO2 Schaduwbeprijzing (DCI)	625.000	1-1-2021	176.476	625.000
Vitaal Platteland	697.090	1-5-2021	351.425	549.177
Regionale Energie Strategieën (RES)	5.034.000	1-1-2022	3.700.982	3.700.982
Bluedeal	9.440.000	1-1-2022	2.309.231	5.516.111
Afgeronde projecten en subsidies	2.145.000	<31-12-2020	152.709	2.004.763
Totaal projectuitgaven en -inkomsten			8.505.469	15.494.594

Een aantal oude projecten is dit jaar (resultaatneutraal) afgerond en afgewikkeld. Bijvoorbeeld subsidie RES Fase I en CO2 Schaduwbeprijzing (DCI). Te zien is dat het hoofdzakelijk lopende projecten betreft.

De subsidiebatens zijn ontvangen vanuit (semi) overheden. Alle subsidies worden als incidenteel beschouwd, omdat de maximale looptijd hooguit 3 jaar is.

In beginsel is voor alle projecten sprake van 100% subsidiëring van gemaakte kosten. Uitzondering hierop is het project Blue Deal, waarvan de verdeling ongeveer 50%-50% is tussen de waterschappen en Rijksoverheid. Voor alle projecten moet de subsidie worden afgerekend.

OVERIGE BELEIDSUITGAVEN

Overige beleidsuitgaven	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Directie- en bestuursuitgaven	198.502	246.600	216.835
Bijdragen/contributies aan derden	176.600	190.500	0
Nieuw Beleid	167.696	250.000	0
Onvoorzien organisatie	0	30.000	15.000
Totaal overige beleidsuitgaven	542.797	717.100	231.835

Sinds 2020 zijn de overige beleidsuitgaven uitgebreid met aan aantal posten. Overall is er een onderbesteding van € 174.303.

BIJZONDERE BATEN EN LASTEN

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
Bijzondere baten en lasten			
Bijzondere baten	0	0	971.246
Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal bijzondere baten en lasten	0	0	971.246

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN (SEMI)PUBLIEKE SECTOR

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1.a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris

Gegevens 2020 (Bedragen in €)	M. Smallenbroek	C. Peters
Functiegegevens	Algemeen directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/06-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.389	127.288
Beloningen betaalbaar op termijn	12.160	20.626
<i>Subtotaal</i>	<i>94.550</i>	<i>147.913</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	117.525	201.000
bedrag	0	0
Bezoldiging	94.550	147.913
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019 (Bedragen in €)

C. Peters

Functiegegevens

Directeur

Aanvang en einde functievervulling in 2019

01/01-31/12

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

1

Dienstbetrekking

ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

122.989

Beloningen betaalbaar op termijn

16545

Subtotaal

139.534

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

194.000

bedrag

0

Bezoldiging

139.534

toegestaan

n.v.t.

betaling

n.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Naam	E. van der Kuijl	
Functiegegevens	Directeur	
Kalenderjaar	2020	2019
Periode functievervulling in 2020	01/01-31/05	15/10-31/12
Aantal maanden functievervulling	5	2,5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	474	nvt
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	193	187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	124.250	64.750
Individueel toepasselijke maximum gehele periode		131.126
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja	ja
Bezoldiging in de betreffende periode	85.320	38.160
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1-12		123.480
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder	
Naam	Functie
R.A.M. van der Sande	Voorzitter
S. Mager	Bestuurder
H.T.M. Pieper	Bestuurder
D. Schoonman	Bestuurder
H.C. Klaver	Bestuurder
A.J.G. Poppelaars	Penningmeester

Tabellen 1c, 1e, 1f, 1g en 2: deze categorieën waren over 2020 niet van toepassing.
Tabel 3: Naast de hierboven genoemde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

CONTROLEVERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De jaarrekening is gecontroleerd door Publiek belang accountants; Zij zijn van voornemens van goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Dit vindt plaats na ondertekening van de jaarrekening door de penningmeester.

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming:

Ingevolge artikel 34 van de statuten staat het resultaat ter beschikking van de Algemene Ledenvergadering.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Pagina 1 van 4

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Pagina 2 van 4

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Pagina 3 van 4

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Pagina 4 van 4